

Eesti keel teise keelena

Üldosa

II kooliaste

Õppeaine kirjeldus

Muu kodukeelega õpilased õpivad eesti keelt teise keelena eesmärgiga lõimuda Eesti ühiskonda ning tulla edukalt toime nii koolis kui ka väljaspool kooli.

Eesti keel on paljudele muu kodukeelega õpilastele emakeele kõrval esimene õpitav keel. Seetõttu on eriti oluline õppe huvitavus ja jõukohasus, et tekiks ja säiliks õpimotivatsioon. Õppetöös kasutatakse tänapäevaseid ja kaasahaaravaid õppematerjale ning autentseid lugemis- ja kuulamistekste, mis hoiavad õpilasi kursis ühiskonnas toimuvaga ja tekitavad eesti keele kasutamise soovi. Keeletundides kasutatakse inspireerivaid aktiivõppemeetodeid, mis toetavad eri õpistiiliga õpilasi, võimaldavad õpilastel keelt eesmärgipäraselt kasutada ja aitavad luua keelest süsteemse arusaamise. Õppeprotsessis arendatakse õpilaste õpioskusi, oskust teha koostööd ja töötada iseseisvalt ning kasutada tõhusaid keeleõppevõtteid. Kasutatakse keelekeskkonna võimalusi: õpilasi suunatakse jälgima eestikeelset meediat, suhtlema eesti keeles väljaspool koolitunde, osalema eestikeelsetel üritustel, kutsutakse tundidesse eestikeelseid külalisi jmt. Eesti keelt õppides väärtustatakse ka teisi keeli ja kultuure, eriti õpilaste päritolukultuuri.

Eesti keele kui teise keele õppes keskendutakse järgmistele teemavaldkondadele: mina ja teised; kodu ja lähiümbrus; Eesti ja maailm; igapäevaelu; õppimine ja töö. Iga valdkonnaga tegeldakse korduvalt vastavalt õpilaste keeleoskustasemele, kogemustele, huvidele ning vajadustele. Eesti keele tunnis suheldakse eesti keeles. Vajaduse korral kohandab õpetaja oma keele tasemekohaseks ja/või jagab toetavaid selgitusi.

Eesti keele kui teise keele õpetaja teeb koostööd teiste õppeainete õpetajatega, et toetada keeleliselt teiste ainete omandamist ning aidata õpilastel näha ainetevahelisi seoseid.

Eesti keele kui teise keele õpetamisel lähtutakse ainevaldkonna üldpõhimõtetest.

II kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

6. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase B1-keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta:

- 1) saab aru kirjalikest ja suulistest tekstidest;
- 2) väljendab ja põhjendab oma arvamust, räägib oma kogemustest ja kavatsustest, tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;
- 3) kasutab leitud infot suhtlusülesannete täitmiseks;
- 4) koostab isiklikke lihtsaid eri tüüpi tekste;
- 5) on kursis mõningate Eestis ja oma kodukohas toimuvate või toimunud üritustega ja tuntud inimeste tegevusega;
- 6) tunneb ja kasutab mõningaid eestikeelseid meediaväljaandeid;
- 7) tunneb ja järgib üldisi viisakusnorme.

II kooliastme õpitulemused

Õpilane:

- 1) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;
- 2) saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest;
- 3) saab aru tuttava sisu ja selge üleschitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest;
- 4) saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisisust;
- 5) leiab ja mõistab asjakohast teavet tarbetekstidest, näiteks teated, kirjad, voldikud, kuulutused, reklaamid, juhised, hoiatused jmt;
- 6) loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu;
- 7) leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
- 8) räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel;
- 9) vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile;
- 10) jagab lihtsamaid juhiseid, teeb ettepanekuid ja vastab neile;
- 11) kirjeldab sündmusi, olukordi, kohti, tegevusi ja inimesi;
- 12) väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone, tuleb toime igapäevaelu olukordades;
- 13) vahendab raamatu või filmi põhisisu ning väljendab oma muljeid ja mõtteid;
- 14) avaldab arvamust tuttavatel teemadel ja põhjendab oma seisukohta;
- 15) kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, e-kiri, avaldus, ankeet;
- 16) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste tuttavatel teemadel;

- 17) valdab põhisõnavara, vajaduse korral lihtsustab sõnumit või sõnastab oma teksti ümber;
- 18) tuletab konteksti põhjal sõnade tähendusi;
- 19) kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt;
- 20) hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.

Soovituslik õppesisu II kooliastmes

I kooliastmes alustatud **alateemad** jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:

1. **„Mina ja teised“** – suhtlemine pereliikmete ja kaaslastega; viisakusväljendid;
2. **„Kodu ja lähiümbrus“** – elu linnas ja maal; kodu kirjeldamine; avalikud kohad; lemmikloomad; töövahendid ning kohustused kodus; rõõmsad ja kurvad sündmused peres;
3. **„Kodukoht Eesti“** – Eesti geograafiline asukoht; ilm; riigi- ja rahvussümboolika; riigipühad ja riiklikud tähtpäevad; üldrahvalikud sündmused;
4. **„Riigid ja nende kultuur“** – Euroopa riigid; pealinnad, põhirahvused, keel, kultuuritavad, huvipakkuvad paigad, muuseumid; eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad;
5. **„Igapäevaelu. Õppimine ja töö“** – avalikud asutused; turvaline liiklemine; tee küsimine ja juhatamine; päeva plaanimine; ametid ja töökohad;
6. **„Vaba aeg“** – kooliväline tegevus; huvid; laagrid; lugemiseelistused; perepuhkus; aastaajad ja puhkus; spordialad ning sportlikud tegevused.

Õppetegevus

II kooliastmes suureneb kuulamis- ja rääkimisoskuse kõrval lugemise ning kirjutamise osakaal. Sõnatundmine laieneb märgatavalt. Suureneb loovülesannete osa. Taotlus on, et õpilane loeks ja kuulaks ka õppest vabal ajal eesti lastekirjanduse tekstikatteid ning jõukohaseid teabe-, tarbe- ja meediatekste. Teemasid erinevate osaoskuste kaudu käsitledes pööratakse tähelepanu teiste kultuuride tundmaõppimisele ja kõrvutamisele oma kultuuriga. Õpilasi harjutatakse kasutama sõnaraamatuid ning eestikeelset interneti.

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) eri liiki eakohaste tekstide kuulamine ja lugemine;
- 2) adapteeritud eakohaste tekstide iseseisev lugemine;
- 3) ülesande täitmine kuuldu ja loetu põhjal (nt küsimustele vastamine, tabeli täitmine, joonise täiendamine jm);
- 4) järjestusülesanded (nt sõnad lauseks, laused/lõigud tekstiks);
- 5) eri liiki etteütlused;
- 6) ümberjutustused;
- 7) mudelkirjutamine (nt sõnumid, postkaardid, lühikesed kirjad);
- 8) projektitööd;
- 9) lühiettekanded (nt projektitööde kokkuvõtted, huvialade tutvustamine);
- 10) rollimängud.

METOODILISED SOOVITUSED

Eesti keele õpetamine II kooliastmes võib hõlmata erinevaid meetodeid ja lähenemisviise sõltuvalt õpilaste vanusest, õppesuunast (keelekümbelus, süvaõpe, tasemerühm jt), keeleõppe tasemest (A1-B1) ja õpikeskkonnast. Õppemeetodi valikul tuleb pöörata tähelepanu õpilaste kommunikatiivsete oskuste arendamisele (keele kasutamine reaalses suhtlusolukordades), kontekstipõhisele õppele, autentsusele, praktilisele keeleõppele ning keelehuvi ja keele õppemotivatsiooni hoidmisele. Meetodite ja võtete valimisel keeletundides tuleb aktsepteerida kõikide osaoskuste arendamist.

KUULAMINE. Kuulamisoskuse arendamiseks peab valima sobilikke ja eesmärgistatud kuulamisülesandeid kasutades autentseid allikaid. Kuulamiseks II kooliastmes sobivad intervjuud, jutud, muinasjutud, laulud, reklaamid, uudised, ilmateated, korraldused, teadaanded, podcastid, blogid, raadiosaated, multikad, audioraamatud jm (<https://lasteekraan.err.ee/vaata-ja-kuula>).

Kuulamisülesanded peavad olema jõukohased ning ülesannete täitmiseks peab olema piisavalt aega. Kuulamisülesanne võib olla näitlikustatud piltide või videoga.

Kuulamisoskuse arendamiseks tuleb alustada kuulamiseelsetest ülesannetest, mille abil tekib õpilastel ettekujutus sellest tekstist, mida nad hakkavad kuulama (nt ennustamisülesanne (sõnade/piltide/skeemide/arvude/pealkirjade põhjal); sissejuhatav vestlus; selgitamine; vajaliku sõnavara kordamine). Kuulamisaegsed ülesannete põhieesmärk II kooliastmes on tekstist olulise sõnumi ammutamine.

Kuulamisaegseteks ülesanneteks sobib: võtmesõnade/mõtete/ lausete üleskirjutamine; valikvastustega ülesanded; õige/vale ülesanded; lünkteksti täitmine; lausete lõpetamine; küsimustele vastamine; kuuldu teksti lõpetamine; kuuldu teksti piltidega kokkusobitamine.

Peale kuulamisülesandeid tuleb pöörata tähelepanu kuulamisjärgsetele harjutustele, mis ei pea olema otseselt tekstiga seotud, vaid

võib teemat toetada ja edasi arendada (nt räägime, mõtleme, arutame, kirjutame, kuidas võiks lõppeda, kuidas võiks olla teisiti, võrdleme lugemistekstiga jne).

LUGEMINE. Lugemisoskuse arendamiseks on II kooliastmes mitmeid viise ja meetodeid, kuid fookuses on vaja hoida sobiva teksti valimist. Töös tekstiga on tähtis, et õpilane mõistaks ja oskaks esile tuua põhjuse ja tagajärje seosed, välistada ebavajalikku või valet infot ning struktureerida tekstist saadud teavet. Teksti mõistmine toimub sõnade, lausete ja tervikteksti tasandil. Sobiva teksti valimisel tuleb lähtuda õpilaste vanusest, vajadustest, keeletasemest ning vastavalt õpitud teemale (nt teiste ainetega lõimitav teema). Sobivad tekstid saab leida õpikute (sh erinevate ainete õpikute), laste ja noorte kirjandusest, ajalehtedest ja ajakirjadest (II kooliastme õpilastele sobivad väga hästi Postimees Juunior, Minu Maailm, Täheke, Hea Laps). Sobivad autentset allikad (koomiksid, päevikud, brošüürid, juhendid, retseptid, reklaamid). Vajadusel võib teksti lühendada või kohendada vastavalt õpilaste vajadustele ja keele tasemele. Tekst ei tohi olla liiga pikk ning keerulise lauseehitusega. Võimalusel peab tekst olema näitlikustatud (fotod, tabelid, skeemid, diagrammid jne).

Lugemisoskuse arendamiseks sobivad II kooliastmes valiklugemisega ülesanded, mille eesmärk on leida teatud infot, jättes kõrvale ebaolulise ja keskendudes otsitavale (nt tõmmake alla uutele sõnadele/fraasidele; leidke paarid – tekstist võetud sõna/fraas ja selle definitsioon või pilt; leidke sünonüümid või antonüümid; leidke tekstist kõik teemakohased sõnad/mõtted; täitke tabel tekstis leiduva infoga; parafraseerige lause asendades märgitud sõna/fraas tekstist võetud sünonüümiga; kasutage uusi sõnu/fraase lausetes). Üldlugemise ülesanded aitavad saada võimalikult kiiresti loetust üldine ülevaade (nt lugege läbi teksti pealkiri ja mõtisklege, millest jutustab tekst; jagage tekst osadeks/ lõikudeks, pealkirjastage iga lõik; sõnastage ühe lausega iga lõigu peamõte või leidke iga lõigu olulisim lause; sõnastage teksti kõige olulisemad probleemid, küsimused, mõtted; koostage teksti plaan; leidke, milline pilt/skeem/diagramm käib teksti kohta; järjestage teksti illustreerivad pildid jt). Süvalugemise harjutuste abil saab kontrollida täielikku tekstist arusaamist (nt täitke lüngad (välja jäetud sõna, sõnaühend, fraas, lause); sobitage kokku lause algus ja lõpp; valikvastustega ülesanded; õige/vale lause; moodustage lausetest tekst; järjestage lõigud; vastake küsimustele teksti põhjal). Lugemisülesannetest võib üle minna kirjutamis- ja rääkimisoskuse arendamiseks. Seda tüüpi ülesanneteks võib sobida nt plakati/ reklaami/koomiksi/ artikli valmistamine; kokkuvõtte koostamine (nt skeem, diagramm, animatsioon); sõnastiku koostamine; teksti lõpu kirjutamine; kirja kirjutamine.

KIRJUTAMINE. Kirjutamisoskus areneb koos üldise keeleoskusega ning aitab kinnistada teisi oskusi ja teadmisi. Õppijad saavad taastada loetut ja kuulnut, leida rakendust õpitud sõnavarale ja lausemallidele. Kirjalikke töid on võimalik teha individuaalselt ning oma tempos. Kirjutamine peab olema õppijale vastuvõetav, jõukohane ja meelepärane. Kirjutamisoskuse arendamisel kasutatakse mudelkirjutamist (näidisteksti järgi) ning loovkirjutamist, mille puhul tegemist loomingu ning pikemaajalise protsessiga.

Kirjutamisoskuse arendamine toimub sõnade, lausete ja tervikteksti tasandil. Kirjaliku väljendusoskuse arendamiseks võib II kooliastmes kasutada erinevat tüüpi ülesandeid. Sõnade tasandil saab rakendada järgmisi meetodeid: pildile sõna lisamine; ristsõna täitmine; sõnade järjestamine (nt tähestikuline järjekord jpm); tähtedest sõnade moodustamine; sõnade rühmitamine 2-3 kategooriasse/tulpa; sõnade järelkopeerimine (seinaetteütlus); lünkade täitmine; sünonüümide/antonüümide kasutamine. Lausete tasandil: pildile lause kirjutamine; lause alustamine/lõpetamine, täiendamine; etteantud sõnadest lausete koostamine; vigaste lausete parandamine (sh grammatikavead); küsimuste ja vastuste sobitamine; küsimustele vastuste kirjutamine; kahe erineva jutukese lausete sorteerimine; lausete järelkopeerimine (seinaetteütlus); lausete ümbersõnastamine; lühikeste teeside kirjutamine (peamised mõtted). Tervikteksti tasandil: pildi mitmelausealine kirjeldus; pildi kohta jutu koostamine; jutu koostamine pildiseeria põhjal; lausete või lõikude järjestamine tekstiks; teksti järelkopeerimine (seinaetteütlus); etteütelse kirjutamine; dialoogide koostamine; skeemi, tabeli, diagrammi või graafiku kirjeldamine, analüüsimine; luuletuse kirjutamine (püstine sõna, mudelluuletus, teemantluuletus); arvamuse avaldamine.

RÄÄKIMINE. Rääkimise puhul on oluline, et õpilane suudaks üldsõnaliselt esineda endale tuttavatel teemadel, väljendudes võrdlemisi selgelt ja arusaadavalt ning oskaks välja tuua asja tuuma. Samuti oskaks vastata esinemisjärgsetele küsimustele ning ka paluda küsimust korrata. II kooliastme eesmärk on valmistada õpilasi suhtlema igapäevastes olukordades väljaspool keeletundi, seega peaks neile pakkuma võimalusi eesti keeles rääkida kasutades praktilisi ülesandeid: paaris-, rühmatöid, vestlusringe, arutelusid ja keelekohvikuid.

Rääkimist arendavaid õpitegevusi võib jagada kolme suurde rühma:

I rühma moodustab uue materjali esitus, mille käigus annab õpetaja vajaliku sõnavara ja lausemalle. Õpilastele pakutakse harjutusi, mis aitavad keskenduda matkimisele ja täpsusele. Põhieesmärgiks on siin kopeerida mudelit. Antud etapil keskendutakse sõnade, väljendite ja lausemallide tähendusele ja otstarbele. Väga tõhusad on kordamisharjutused, kus õpetaja poolt esitatud sõnu või lausemalle korratakse individuaalselt või kooris. Kordamisharjutuste eesmärk on reprodutseerida kuuldu võimalikult täpselt. Oluline on siinkohal korraldada ühtlasi suurel hulgal õppijatest kõnetegevuses osalemist. Sellised ülesanded tuleks viia võimalikult kiiresti läbi (mitte rohkem kui 3-5 minutit). Kordama võib panna kas kogu klassi korraga, eraldi tüdrukud/poisid, esimese/teise/jne pingerea, sosinal/valjuhäälselt, kaja või ahelana. Sellised harjutused annavad õpilasele kindlust ja julgust. II rühma moodustavad kõnearendusharjutused, mille abil kinnistatakse ja harjutatakse uut sõnavara, fraase ja lausemalle. Siinkohal on sobilikud igasugused täpsusharjutused, kus õppijad moodustavad keeleliselt korrektseid lauseid mudeli eeskujul. Sobilikud on näiteks asendustabelid, kust saab valida sõnu ning moodustada lauseid. Samuti sobib igasuguste dialoogide päheõppimine. Kasulikud on ka õpetaja vigaste tekstide parandamised, soovitude andmised, äraarvamisharjutused, mis aitavad küsimuste moodustamist arendada. III rühma moodustavad soravusharjutused, mis taotlevad ladususe ja voolavuse arendamist. Sobivad järgmised harjutused: täiendada lauset,

moodusta korrektne lause, kirjelda pilti, kuula ja järjestä, kuula ja kirjelda, jätkä lause, jutusta tekst ümber, vasta küsimustele, esita küsimus etteantud vastuste kohta, küsimuste esitamine vastavalt situatsioonile. Samuti ka paaris- ja rühmatööna igasugused rollimängud, vestlused, dialoogide koostamine, näidisdialoogiga sarnaste kahekõnede koostamine ja esitamine (siinkohal on oluline uute sõnade/fraaside/lausemallide kasutamine). Dialoogid aitavad harjutada ja kinnistada sõnavara iga teema raames, eriti suhtlusolukordades poes, apteegis, ühistranspordis, haiglas/polikliinikus, tänaval jpt., juttude koostamine või jätkamine, intervjuerimine jms.

Lühikese monoloogi koostamine (perekind, lemmikloom, lemmikraamat, lemmikaine jne). Selle rühma harjutused seovad äsja õpitud materjali varem omandatuga ning toimub kõnepraktika, mistõttu peaksid õppijad saada mitmesuguseid võimalusi oma kõnelemisuskust praktiseerida. Soravusharjutuste puhul on juba olulisem see, mida öeldake, mitte kuidas seda tehakse (võrreldes eelmiste rühmade harjutuste eesmärkidega).

TURVALINE JA TOETAV KESKKOND (laudade paigutus rühmades; “rääkivad seinad”; rutiintegevused tunni, päeva, nädala alguses jm)

GRAMMATIKA: Grammatika õpetamine ei ole eesmärk omaette, vaid see peab toetama üldist keeleõpet. Eesmärk on anda õppijale võimalikult kiiresti need “töövahendid”, mille abil ta suudab hakkama saada kommunikatsioonisituatsioonides. Grammatika peab olema integreeritud igapäevaellu ja rõhutama valmisolekut suhelda. Õppijad saavad kiiresti rääkima õppida vaid siis, kui neile kui keeleõppijatele antakse selge pilt eesti keele ehitusest ja rõhutatakse keelesüsteemi tähtsust suhtlusprotsessis.

1. klass: nimisõna; ainsus ja mitmus; nimisõna käänamine ainsuses; omadussõnade võrdlusastmed; sünonüümid ja antonüümid; tegusõnade pööramine olevikus ja minevikus (nt rääkima, tegema, õppima, ärkama, sööma jt); tegusõnade rektsoon (nt armastan, aitan, käin); käskiv kõneviis; sõnamoodustus (liitsõnad); küsisõnad; asesõnad; sidesõnad; põhi- ja järgarvsõnad; lauseehitus.
2. klass: nimisõnade käänamine ainsuses ja mitmuses; omadussõnade võrdlusastmed; tegusõnade pööramine olevikus ja minevikus (*sh astmevahelduslikud tegusõnad: tundma, kandma, hoidma, lugema, tegema*); tegusõnade rektsoon (nt aitan, kuulan, loen, vaatan, soovin, unistan jt); sihitis; põhi- ja järgarvsõnad; sõnamoodustus (liitsõnad).
3. klass: nimisõnade käänamine ainsuses ja mitmuses, suur ja väike algustäht, omadussõnade võrdlusastmed (*sh lühike ülivõrre*), verbi rektsoon, i-mineviku tegusõnad ja nende rektsoon, tingiv kõneviis, umbisikuline tegumood, lõpetamata ja lõpetatud tegevus (*sihitise käänded*), arvsõna vormid, liide -gi/-ki, kaassõnad.

Kasutatud allikad:

P.Kärtner “Kuulamisoskuse arendamine” Keeleõpetaja metoodikavihik. TEA Kirjastus, Tallinn, 2000

P.Kärtner “Lugemisoskuse arendamine” Keeleõpetaja metoodikavihik. TEA Kirjastus, Tallinn, 2000

P.Kärtner “Kirjutamisoskuse arendamine” Keeleõpetaja metoodikavihik. TEA Kirjastus, Tallinn, 2000

P.Kärtner “Kõnelemisoskuse arendamine”, Keeleõpetaja metoodikavihik. TEA Kirjastus, Tallinn, 2000

I.Krall, E.Sõrmus “Eesti keele grammatika õpetamise võimalusi”, Keeleõpetaja metoodikavihik. TEA Kirjastus, Tallinn, 2000

K.Johannes “Eesti keele õpetamisest muukeelses koolis”. Riiklik eksami- ja kvalifikatsioonikeskus, Tallinn, 2006

A.-R.Hausenberg, T.Kikerpill, M.Rõigas, Ü.Türk “Keeleoskuse mõõtmine”, TEA Kirjastus, Tallinn, 2003

<https://www.hm.ee/uldharidus-ja-noored/eksamid-ja-tasemetood/riigieksamid?>

Tagasiside, edasiside ja hindamine

HINDAMINE LÄHTUB ÕPITULEMUSTE OSAOSKUSTE KONTROLLIMISEST

II kooliastmes hinnatakse saavutatud õpitulemusi, mis lähtuvad iga teema jaoks kirjeldatud õpitulemustest ja valitud meetoditest (osaoskustest). Eesti keele kui teise keele õppes käsitletakse keelevigu õppimise loomuliku osana ning neid parandatakse ja arvestatakse hindamisel vastavalt õppetegevuse eesmärgile.

KUULAMINE: kuulamisoskuse hindamisel arvestatakse teksti tüüpi, teemat, keerukust, pikkust ning kõne selgust ja tempot. B1 tasemel õpilane suudab mõista tavakõnet tuttavatel teemadel. Saab aru faktilisest infost ja mõistab ka detaile, kui kõne on selge.

LUGEMINE: lugemisoskuse hindamisel on võetud arvesse lugemisteksti keelelist raskust, pikkust ja keerukust, teema tuntust. Samuti tuleb hinnata ka seda, kui suurt iseseisvust on õppijalt ühel või teisel tasemel võimalik oodata (nt kas vajatakse korduvat ülelugemist, sõnaraamatu kasutamist). B1 tasemel suudab õpilane rahuldaval tasemel mõista teksti, mis on seotud tuttava teemaga.

Nii lugemis- kui ka kuulamisoskuse mõõtmisel hinnatakse selliseid oskusi nagu:

- valikulise info leidmine tekstist;

- teksti detailne mõistmine;
- arusaamine teksti peamisest mõttest;
- järelduste tegemine teksti kohta.

KIRJUTAMINE: kirjutamisoskuse mõõtmisel hinnatakse neid keeleoskuse komponente, mida kirjutades rakendatakse:

- keeleline korrektsus (õigekiri, kirjavahemärgid, teksti vormistustavad, keelestruktuurid)
- sõnavara ulatuslikkus ja mitmekesisus;
- vormi- ja lausemoodustuse valdamine;
- kontekstile vastav keelekasutus ja loogiline lausestus, liitlausete kasutamine;
- lause/teksti nõutav pikkus ja struktuur;
- suutlikkus koostada seotud teksti, oskus kasutada teksti loogilise ülesehituse ja sidususe vahendeid;
- oskus kirjeldada, selgitada, põhjendada, veenda;
- oskus varieerida keelekasutust olenevalt suhtlusolukorrast (nt isiklik, poolametlik ja ametlik kiri)

RÄÄKIMINE: rääkimisoskuse mõõtmisel hinnatakse rääkimisel rakendatavaid keeleoskuse komponente:

- kõne on piisavalt sujuv ja hästi mõistetav, kuid esinevad suulisele kõnele omased tavalised takerdused;
- sõnavara mitmekesisus;
- fraasi struktuur ja pikkus;
- kõne arusaadavus;
- väljenduse loogilisus;
- argumenteerimisoskus;
- oskus reageerida erinevates suhtlusolukordades;

- oskus valida olukohaseid keelelisi vahendeid;
- parafraseerimisoskus;
- grammatika korrektne kasutamine.